

1 תקנות התכנון והבנייה (תכן הבנייה) (בטיחות המשתמש), התש"ף-2019

בתוקף סמכותי לפי סעיף 265 לחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965 (להלן - החוק), ולאחר התייעצות עם המועצה הארצית לתכנון ולבנייה, אני מתקין תקנות אלה:

חלק א': פרשנות

1. הגדרות

בתקנות אלה -

"אמצעי למניעת נפילה" - מכלול האמצעים שמטרתם או תוצאתם הפחתת הסיכון להיפגעות משתמש כתוצאה מנפילה הנובעת מהפרשי מפלסים בתחום המגרש;

"בית אחיזה" - פס נמשך, המורכב לאורך האזן העליון של המעקה או לאורך המסעד והנועד לשמש לאחיזה ביד, או באין פס נמשך כאמור - האזן העליון של המעקה עצמו;

"גג קל" - גג הכולל שלד בלתי רציף ובכלל זה אגדים, לוחות, קורות עץ וקורות פלדה וסיכך, שמשקלו קטן מ-70 קילוגרמים למטר רבוע ובכלל זה רעפים ולוחות;

"גג משופע" - גג שאינו גג שטוח;

"גג שטוח" - גג ששיפוע הניקוז שלו אינו עולה על 5% כלפי המישור האופקי;

"מחסום" - אמצעי למניעת נפילה או פגיעה אחרת באמצעות מניעה או הגבלה של מעבר;

"מסעד" - רכיב בבניין הנועד לאחיזה ולסיוע להליכה, לעלייה או לירידה של בני אדם;

"מעקה" - מחסום המותקן בקצה מפלס גבוה, הנועד למנוע נפילת בני אדם ממפלס למפלס;

"נקודת עיגון" ו"קו עיגון" - כהגדרתם בתקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה), התשס"ז-2007;

"קיר מסך" - קיר חיצון בבניין, שאינו חלק משלד הבניין;

"קיר חיצון" - קיר שאחד מצדדיו או יותר פונה אל אוויר החוץ;

"רכיב חם" - חלק של בניין, לרבות מערכות המותקנות בו, העלול להגיע לחום שמעל 55 מעלות צלזיוס;

"ת"י" - תקן ישראלי, כמשמעו בחוק התקנים, התש"ג-1953, כפי נוסחו מזמן לזמן, העומד לעיון הציבור בנוסחו המעודכן באתר האינטרנט של מכון התקנים הישראלי;

"ת"י 900" - ת"י 900 חלק 21.3 - מכשירי חשמל ביתיים ומכשירים דומים: בטיחות - דרישות מיוחדות בעבור מערכות הינע לשערים, לדלתות ולחלונות ודרישות מיוחדות למניעת סיכונים הנובעים מתנועתם;

"ת"י 1099" - ת"י 1099 חלק 1.1 - "זיגוג בבניינים" תכן השמשה - קביעת מין הזכוכית ועובי השמשה;

"ת"י 1139" - תקן 1139 חלק 2, פיגומים: פיגומים תלויים ממוכנים - דרישות בטיחות, חישובי תכן, קריטריונים ליציבות, מבנה, בדיקות;

"ת"י 1142" - ת"י 1142 - מעקים ומסעדים;

"ת"י 1173" - ת"י 1173 - חלק 1 - מערכות הגנה מפני ברקים למבנים ולמיתקנים: מערכת הגנה חיצונית;

"ת"י 1635" - ת"י 1635 - סורגים לפתחים בבניינים;

"ת"י 2142" - ת"י 2142 - חלק 1 - בטיחות בשטחים פתוחים - פתרונות להפרשי גבהים: פתרונות באזורים מבונים;

"ת"י 2279" - ת"י 2279 - התנגדות להחלקה של משטחי הליכה קיימים ושל מוצרים חדשים המיועדים למשטחי

הליכה;

"ת"י 5139" - ת"י 5139: סימון והארה של מכשולי טיסה;

"ת"י 12464 חלק 1" - ת"י 12464 חלק 1 - אור ותאורה - תאורה למקומות עבודה שבתוך מבנים;

"ת"י 12464 חלק 2" - ת"י 12464 חלק 2 - אור ותאורה - תאורה למקומות עבודה: תאורת חוץ;

"תקנות תכן הבנייה (בטיחות אש)" - חלק ג' בתוספת השנייה בתקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאי ואגרות), התש"ל-1970.

חלק ב': מטרות, דרישות תפקודיות ותחולה

2. מטרות

מטרת תקנות אלה לאפשר למשתמשים בבניין ובסביבתו שהות ושימוש בטיחותיים, תוך צמצום האפשרות לפגיעה כתוצאה מנפילה, מהיתקלות או מכווייה.

3. דרישות תפקודיות

הבניין וסביבתו יבנו באופן שיפחית את פגיעות המשתמשים בו כתוצאה משימוש סביר.

חלק ג': הגנה מפני נפילה

פרק א': אמצעים למניעת נפילה

4. אמצעים למניעת נפילה בבניין ומחוצה לו

(א) בכל מרפסת בבניין ובכל פתח בקיר בניין שקיימת סכנת נפילה ממנו, ובכל מקום בבניין שבו הפרשי הגובה בין שני מפלסים סמוכים הוא 60 סנטימטרים לפחות, יותקן מעקה שיתקיימו בו דרישות ת"י 1142.
(ב) בכל מקום בנכס, שאינו בתוך בניין ושבו הפרשי הגובה בין שני מפלסים הוא 60 סנטימטרים לפחות, שמצוי בתחום התקן לפי סעיף 1.1 בת"י 2142, יבוצעו פתרונות בטיחותיים לפי דרישות התקן.

5. הגנה בגג בניין

(א) בגג בניין שקיימת גישה אליו באמצעות מדרגות יותקן מעקה; אם חלק מהגג הוא גג שטוח וחלקו הוא גג משופע, יותקן המעקה בתחום חלק הגג השטוח.

(ב) בגג בניין שקיימת גישה אליו באמצעות מדרגות, שמצוי בו פתח עליון, שניתן להעביר דרכו כדור שקוטרו 22 סנטימטרים, יותקן אחד מאמצעי הגנה אלה:

(1) קיר או מעקה שמתקיימות בו דרישות ת"י 1142, התוחם את כל שטח הפתח העליון או תוחם את הגישה אל הפתח העליון;

(2) סורג שמתקיימות בו דרישות ת"י 1635, שיותקן מעל או מתחת לשטח הפתח העליון.

(ג) לא תתאפשר גישה באמצעות מדרגות לגג קל אלא אם כן הותקנו אמצעים למניעת נפילה דרכו כאמור בתקנת משנה (ב).

(ד) בגג בניין שלא קיימת גישה אליו באמצעות מדרגות, ולא הותקן בו מעקה, תותקן נקודת עיגון היכולה לשאת עומס של 20 קילו ניוטון לפחות, בסמוך לפתח הכניסה לגג.

(ה) בגג בניין ששיפועו עולה על 10% ובבניין שמותקן בו קיר מסך, יותקן קו עיגון שתחילתו בסמוך לפתח הכניסה לגג.

6. דרישות מופחתות

על אף האמור בפרק זה, אין חובה להתקין אמצעים למניעת נפילה במקומות אלה:

(1) בתוך מפעל כמשמעותו בתקנות 2 ו-3 לפרק א' לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח משולב], התש"ל-1970, שחלה עליו הפקודה האמורה והתקנות שהותקנו מכוחה, שאין אליו גישה לקהל הרחב, והבניין או חלקו הנוגע בדבר משמש רק את העובדים שבו לצורך עבודתם;

(2) בצד הפריקה של משטח פריקה וטעינה, שהפרש הגבהים בין המפלס העליון למפלס התחתון אינו עולה על 120 סנטימטרים; ואולם במשטח פריקה וטעינה, שהפרש הגבהים שבו עולה על 120 סנטימטרים, יותקן מעקה הניתן לפירוק בעת פריקה וטעינה;

(3) במשטח מוגבה או במה המשמשים להצגה או לתצוגה, ופונים לכיוון הקהל; ואולם במקום שבו מפלס המשטח המוגבה או הבמה גבוה ביותר מ-120 סנטימטרים ממפלס הרצפה או הקרקע הסמוכה אליה, יותקן מעקה הניתן לפירוק בזמן ההופעה;

(4) מסביב לפתחים אנכיים הנמצאים בשטח המשמש להופעה או להצגה; בזמן ששטח זה אינו משמש להופעה או להצגה, ייסגר הפתח או יותקן מסביבו מעקה הניתן לפירוק.

פרק ב': מעקה, מסעד ובית אחיזה

7. דרישות ממעקה, מסעד ובית אחיזה

במעקה, במסעד ובבית אחיזה יתקיימו דרישות ת"י 1142 אלא אם כן נאמר אחרת בתקנות אלה או בתקנות תכן הבנייה (בטיחות אש).

חלק ד': אמצעי בטיחות בפתחים ובחלקי מבנה שונים

פרק א': דלתות ושערים

8. מערכת הינע בשער, דלת או חלון

הותקן מנוע בשער, דלת או חלון, יעמדו השער, הדלת או החלון ופתחם המבונה בדרישות ת"י 900.

פרק ב': חלונות ורכיבים שקופים

9. זיגוג בניין

זיגוג בבניין יעמוד בדרישות ת"י 1099.

10. אחזקה

(א) חלון של בניין ייבנה באופן המאפשר את ניקויו מתוך הבניין או מחוץ לבניין, תוך מזעור הסיכון למנקה.
(ב) בבניין עם קירות מסך, יש להבטיח פתרון לניקוי בטיחותי של קירות המסך; התקנת פיגום תלוי תיעשה כמפורט בת"י 1139.

פרק ג': הגנה במקומות שונים בבניין

11. סורגים

הותקנו סורגים בפתחי מבנה, יעמדו הסורגים בדרישות ת"י 1635.

12. סורג בחלון חילוץ

סורג המותקן בחלון חילוץ כמשמעותו בסימן כ' בפרק ב' לתקנות תכן הבנייה (בטיחות אש), יעמוד בדרישות לעניין סורג לפתח מילוט בת"י 1635.

יימנע, ולמצער יוגבל, מגע אדם ברכיב חם בבניין, באחת הדרכים האלה:

- (1) התקנת אמצעי להפחתת חומו של הרכיב החם אל מתחת ל-45° צלזיוס;
- (2) התקנת מחסום להרחקת אנשים מהרכיב החם;
- (3) התקנת הרכיב החם במקום שאין אליו גישה למעט לבעלי מקצוע;
- (4) התקנת הרכיב החם בגובה העולה על 2.05 מטרים מעל פני מפלס הריצוף.

14. ריצוף

מקדם התנגדות להחלקה של הריצוף יתאים לקבוע בטבלת הדרישות המזעריות של התנגדות להחלקה של מוצר שבת" 2279.

15. תאורה בשטח משותף

מערכת תאורה בשטח בבניין, המיועד לשמש את כל דיירי הבניין, תעמוד בהוראות האלה:

- (1) מערכת תאורה בחללים בבניין, למעט בדירת מגורים, שמתוכננת אליהם גישה לבני אדם או לרכב, תעמוד בת"י 12464 חלק 1;
- (2) מערכת תאורה בשטחי שירות מחוץ לבניין ובתחום המגרש, ובכלל זה אצירת אשפה, מעברים בשטחי חוץ מפתח הבניין עד למדרכה ועד לחניה פתוחה המשרתת אותו, תעמוד בת"י 12464 חלק 2;
- (3) האמור בתקנה זו לא יחול על בניין מגורים צמוד קרקע.

16. תאורה מלאכותית לשעות החשיכה

- (א) בכל קומה של חדר מדרגות תותקן תאורה מלאכותית לשימוש בשעות החשיכה.
- (ב) להפעלת תאורה מלאכותית כאמור יותקנו מתגים במרחק שאינו עולה על 1.50 מטרים מהכניסה לחדר המדרגות ולכל דירה בבניין.
- (ג) בכל דירה יותקנו מתגים להפעלת תאורה מלאכותית בחדרי מדרגות.
- (ד) בכל המרפסות של דירה הנמצאת בגובה עד 4 מטרים מפני הקרקע או מפני מפלס הכניסה הקובעת לבניין, תותקן תאורה מלאכותית שתופעל באמצעות מתגים הנמצאים בדירה.

17. מערכת הארקה

מערכת הארקה תותקן בבניין בהתאם לתקנות החשמל (הארקות יסוד), התשמ"א-1981.

18. מערכת הגנה מפני פגיעת ברק

מערכת הגנה מפני פגיעת ברק תעמוד בהוראות האלה:

- (1) מערכת הגנה מפני פגיעת ברק תהיה לפי ת"י 1173;
- (2) מערכת הגנה מפני פגיעת ברק תותקן בכל בניין שבו מספר אחוזי הניקוד, לפי סעיף 6 לת"י 1173, בטבלאות מ-1 עד 6 שבו, מגיע ליותר מ-60.

19. סימון ואזהרה של מכשולי טיסה

סימון והארה לאזהרה מפני מכשולי טיסה יותקנו לפי הוראות אלה:

- (1) סימון והארה לאזהרה מפני מכשולי טיסה יותקנו על בניין או על עצם שגובהם עולה על 60 מטרים מפני הקרקע; אם נקבעה בתכנית שמכוחה ניתן ההיתר הוראה בעניין זה, יותקנו סימון והארה לאזהרה מפני

מכשולי טיסה, לפי דרישת מי שהוסמך לפי סעיף 94 לחוק, גם על בניין אחר ומעל עגורן במהלך הקמת הבניין;
(2) סימון והארה לאזהרה מפני מכשולי טיסה יבוצעו לפי ת"י 5139.

חלק ה': תחילה והוראות מעבר

20. תחילה והוראות מעבר

(א) תחילתן של תקנות אלה 90 ימים מיום פרסומן (להלן - יום התחילה), והן יחולו על בקשה להיתר שהוגשה ביום התחילה או לאחריו.

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), לבקשת מבקש ההיתר, מותר לפעול לפי תקנות אלה מיום פרסומן.

ט' באלול התשע"ט (9 בספטמבר 2019)

משה כחלון

שר האוצר

[1] ק"ת 8286, התש"ף (4.11.2019), עמ' 78.

//